

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

Дәрбәнд

100
1921-2021
ДАССР

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАЦИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№ 50 (98346) 1920-чи илдән чыхыр 17 ДЕКАБР 2021-чи ил, чүмә.

Гүжәти 2 рубл.

ДР ҺӨКҮМӘТИНДӘ

Мәктәб мәсәләләри музакирә едилмишдир

Јени тәһсил объектләринин истифадәси вә лисензија алынмасы мәсәләләри үзрә декабрын 14-дә ДР Һөкүмәти сәдри Абдулпатах Амирханов мушавирә кечирмишдир.

Хүсусән Хасавјурт, Мәһррәмкәнд вә Ахты районларында мәктәпләрин ишә салынмасы вә Кизилјурт, Кумторкала вә Сергокала районларында мәктәбә гәдәр тәһсил мүәссисәләринин лисензија алынмасы мәсәләләринә бахылмышдыр. һазырда дөрд мәктәбин тикинтиси баша чатмаг үзрәдир. Онларын ичәрисиндәки 1302 јерлик үч мәктәб (Хасавјурт районунун Новакастек вә Ендереј, Ахты районунун Луткун кәндләриндә) үч нөвбәли тәһсил режиминин ләғв едилмәси үзрә тәдбирләр чәрчивәсиндә һәјата кечирилер. Тикинтиләрин баш подратчысы «ГВСУ номер 4» Федерал Дөвләт Подратчылар Идарәси кими чыхыш едир. Даһа бир мәктәб јени шакирд јери јарадылмасы үзрә тәдбирләр чәрчивәсиндә Мәһррәмкәнд районунун Оружба кәндиндә тикилир, «ПОМ» ММЧ-си онун подратчысыдыр. Хасавјурт районунун Новакастек кәндиндә тикилән 400 шакирд јерлик мәктәбин тикинти һазырлығы 96 фаиз тәшкил етмәси сәсләндирилмишдир. һазырда әразинин абадлашдырылмасы, техно-

дырылмасы, еләчә дә бүтүн мүәһәндис системләринин ишә салынмасы үзрә ишләр апарылыр. Ендиреј кәндиндә-

ки 502 шакирд јерлик мәктәбин тикинтисиндә һазырлығы 99 фаиз тәшкил едир. Бурада да һәмчинин мүәһәндис шәбәкәләринин гурашдырылмасы вә әразинин абадлашдырылмасы үзрә ишләр баша чатмаг үзрәдир. Ахты районунун Луткун кәндиндә тикилән 400 шакирд јерлик мәктәбин тикинти һазырлығы 87 фаиз тәшкил едир. һазырда дөшәмәнин, дам ертүјүнү, пәнчәрә вә гапларын

гурашдырылмасы үзрә ишләр кедир. Мәһррәмкәнд районунун Оружба кәндиндә 304 шакирд јерлик мәктәбин иншасы баша чатдырылыр, һазырки мәрһәләдә лифтләрин гурашдырылмасы үзрә ишләр апарылыр, объектин тәһвил

кәндләриндә ки, дөрд ушаг багчасы һаггында кетмишдир. Бучајевин мәлуматына кәрә Кизилјурт шәһәриндәки 200 јерлик ушаг багчасынын истифадәјә верилмәсинә лазымы сәнәдләр алынмышдыр. Объектин бәләдијә мүлкijәтинә верилмәси һаггында республика Һөкүмәти сәрнчамынын лаһижәси һазырланмышдыр. Ванашимахы кәндиндәки 35 јерлик Сергокала районунун Кадыркәнд кәндиндәки 40 јерлик вә Кумторкала районунун Учкәнд кәндиндәки 100 јерлик ушаг багчаларына кәлдикдә исә һәмин объектләрә ичәзәләр алынмышдыр. һәмин объектләрин бәләдијә мүлкijәтинә верилмәси һаггында РД Һөкүмәтинин Ферманы верилмишдир. һазырда РД әмлак назирлији гәбул едилмиш Ферманлар әсасында объектләрин гәбулу-верилмәси актларынын һазырланмасы һәјата кечирилер. Музакирәнин јекунлары үзрә Абдулпатах Амирханов объектләрин истифадәјә верилмәсинә вә ишләрин кејфијәтинә нәзәртин һәртәрәфли гијмәтләндирилмәсинин вачиблијини гејд етмиш вә бүтүн аидијаты олан идарәләрин нүмајәндәләринин иштиракы илә сәјјар тәдбирләрин тәмин едилмәсинә тапшырыг вермишдир.

«Дағыстан» РИА

РЕДАКТОР РӘЈИ

Форум чанлы диалог форматында кечди

«Дәрбәнд» республика гәзетинин баш редактору Тәрлан Әләкпәров Дағыстанда кечирилән медиа форумуну шәрһ едиб.

Маһачгалада кечирилән «Јени рәгәмсал реаллығы шәраитиндә регионал медиа форуму: инкишаф векторлары» муасир рәгәмсал технолокијалар дөврүндә пешәкар журналистиканын инкишаф истигамәтинә чевриләчәк.

Тәдбирин әсас иштиракчысы, Дағыстан Республикасынын башчысы, Серкеј Меликовун гејд етдији кими: «Мәним үчүн һеч бир фәрг јохдур-дөвләт вә ја гејри дөвләт медиасы, мән һамы илә конструктив ишләмәјә һазырам. Телеграм канал-

лары васитәсилә, гејбәт формасында, әсассыз «говрулмуш» фактлар јајылса, хүсусән дә чәмијәтин мәнәфејинә тохунан, беләләри илә ишләмәјәчәјәм».

Форумун өзү чанлы диалог форматында кечди. Дағыстан Республикасынын башчысы, журналистләрин Дағыстан Республикасы чәмијәтинин, һәјатынын бүтүн саһәләрини өһатә едән суалларына әтрафлы сәваблар верди.

БУ НӨМРӘДӘ

Проблемли мәсәләләр-биринчи «Дағыстан» РИА сәһ.2

Кәнчәви адына паркда көрүлән ишләрин кедиши илә таныш олуб А.Ағакишијева сәһ.2

Дағыстан рәһбәринин мукафатыны газаныблар

Н.Рәһим гызы сәһ.3

Форум үч күн давам етди Н.Рәһим гызы сәһ.3

Журналист һәјаты ики гат тәһлүкәдир

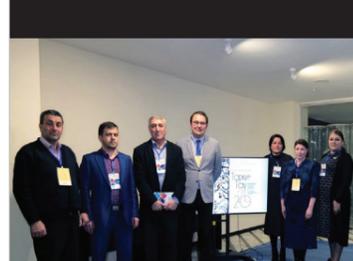
К.Кәримов сәһ.3

60 иллик јубилеји гејд едилмишдир А.Ағакишијева сәһ.6

Дилимиз варлығымыздыр

М.Сејидов сәһ.7

Ушагларыныза ана дили өјрәдин! Г.Өмәров сәһ.8

Проблемли мәсәләләр - биринчи

Дағыстан Республикасы рәһбәринин кечирдији мушавирәдә рекион үчүн ән актуал, о чүмләдән республика сакинләринин истилик, исти су вә електрик енержиси илә тәһизаты вә еләчә дә антикоронавирус тәдбирләринә риајәт едилмәси мөвзулары музакирә едилмишдир.

Јужный – Сухокумск, Маһачгала вә Каспийск шәһәрләриндәки чоһмәнзилли евләрдә коммунал хидмәтләринин олмамасы илә бағлы проблеми Дағыстан Республикасынын Дөвләт мәнзил инспексиясы башчысы Серкеј Касјанов шәһр етмишдир. Онун мәлуматларына көрә Јужно-Сухокумск шәһәринин Бујнаски 13 күчәси үзрә 25 евдә фәрди гыздырма аваданлығлары гурашдырылмыш, једдисиндә гыздырма аваданлығынын гурашдырылмасы баша чатдырылып. Горки күчәси үзрә 4 мәнзилин үчүнүн бириндә фәрди гыздырма гурашдырылмыш, галан үч мәнзилдә исе сакинләр аваданлығла тәмин едилмәмишдир.

Серкеј Касјановун сөзләринә көрә декабрын 3-дә кечирилмиш вәтәндашларын гәбулунун кедишатында ашкар олмушдур ки, Каспийск шәһәриндә бир сыра үнванларда газ тәһизаты јохдур. Еләчә дә Дөвләт мәнзил инспексиясынын башчысы етираф етмишдир ки, Маһачгаланын ајры-ајры чоһмәнзилли евләриндә истилијин верилмәмәси газанхананын тикитиси илә бағлыдыр, һансы ки, һәлә дә онун тикитиси баша чатдырылмамшыдыр. Сонра Серкеј Касјанов бунунла еләгәдар көрүлән тәдбирләри сәсләндирмишдир.

ДР үзрә Дөвләт мәнзил инспексиясы башчысынын мәрүзәсини динләјән Серкеј Меликов МКТ саһәсиндә јаранан проблемләрә көрә шәһәр башчыларынын шәхсән мәсулијәт дашыдығларыны диггәтә чатдырмышдыр.

Пајыз-гыз дәврүнә һазырлығ үзрә ишләрин нә чүр тәшкили вә јерли һакимијәт органлары илә гаршылығлы фәалијәти һағгында енержи ресурслары тәһизаты ширкәтләринин нүмајәндәләри мәлумат вермишләр. «Газпром межрегионгаз Маһачгала» ММЧ-нин баш директору вәзифәсини ичра едән Кемал Хачиров билдирмишдир ки, республикада гејдијата алынмамшы чоһмәнзилли евләрин мүйјән вә тәјин едилмәси үзрә ишчи групу јарадылмышдыр. Мәрүзәчин сөзләринә көрә бу чүр евләр чоһдур вә онлар тәкчә Маһачгалада јох һәм дә бир чоһ башга шәһәр даирәләриндә мөвчуддур.

Бу иши күчләндирмәк вә јекүнлашдырмадан өтрү биз бәләдијә бирләшмәләринин мүдријәтләри, Дөвләт мәнзил инспексиясы, ФНН вә республиканын Даһили Ишләр Назирлији илә бирликдә һәр еви вә һејәти кәзиб тәһдид етмәлидирләр. Бу ишин көрүлмәсинә манечилик төрәдән проблемләрдән бири күчәләрин адларынын вә евләрин нөмрәләр системинин дејишдирилмәсинин чоһлу фактлар олмасыдыр.

«Јери кәлмишкән, гејд етмәк лазым

дыр ки, бу чүр вәзијәт гәза һадисәси баш верән Әһмәд Хан Султан адына күчәдә чоһмәнзилли евләр секторунда әмәлә кәлмишдир. Бурада олан 13 чоһмәнзилли евин бир нечесинин үнваны јох иди, ајры-ајры евләрин сакинләринин исе садәчә оларағ мүхтәлиф едәниш гәбзләри вар иди. һејәтләри шәхсән кәзәрәк евләрин кимә мөһсус олдуғу ашкар едилмишдир», - дејә Хачиров билдирмишдир.

Һәмин тезиси шәһр едән Серкеј Меликов нөвбәти дөфә комиссија үзвләринә истигамәт верәрәк кәстәрмишдир ки, һәмин мәсәләләр шәхси нәзарәтдәдир вә гејдә алынмамшы чоһмәнзилли евләрин проблеминин сијаһысы актуаллашдырылмасынын мүддәтләринин узадылмасы јол верилмәздир.

«Газпромун нүмајәндәләринин кәстәрдији проблемләр гырмызы хәтлә кечир вә һәртәрәфли диггәт төләб едир. Бүтүн евләр мүйјән едилмәли, гәрарлар гәбул едилмәли вә бүтүн бу ишләр даһа әввәл пајыз-гыз мәрһәләсинә һазырлығлар чөрчивәсиндә көрүлмәли иди», - дејә билдирән Серкеј Меликов јанварын ахырына кими 2022-чи ил үчүн проблемли мәсәләләрин тәдбирләри вә онларын һәлли јолларынын ишләниб һазырланмасыны тапшырмышдыр.

«Россети Северный Кавказ» - «Дагенерго» ААЧ-нин директору Магомед Абдурашидов гыз дәврүнүн мәнзил коммунал тәсәррүфаты объектләринин гәзасы кечирилмәсинин тәмин едилмәси вә ганунсуз енержи мәнбәләриндән истифадә едилмәсинә мугавимәт үзрә данышмышдыр. О мәлумат вермишдир ки, «Дагенерго» филиалы дөвләт һакимијәтинин бүтүн сәвијәләри илә, о чүмләдән јерли өзүнүдарә органлары илә оператив гаршылығлы фәалијәтдә

ишләјир. Абдурашидов тәбии фәләкәтләрин арадан галдырылмасында бәләдијә бирләшмәләринин, јерли әһалинин көмәјини дә гејд етмишдир. О сентјабрын 23-дән октјабрын 4-нә кими

Тлјарата, Шамил, Ботлих, Казбек, Бујнаски, Хасавјурт районларынын, еләчә дә Бујнаски вә Хасавјурт шәһәрләринә електрик енержиси верилмәсинин дајандырылмасыны мисал кәтирмишдир. Буна бәнзәр вәзијәтләрдә Ахты, Рутул, Мәһәррәмкәнд, Тлјарата, Казбек вә дикәр районларын бәләдијә рәһбәрләринин көмәј кәлмәсинин шаһиди олмушдур.

Абдурашидов һәмчинин дә билдирмишдир ки, Дағыстан Республикасынын ДИН вә Прокурорлуғу илә әмәқдашлығ кәстәриләрәк республика әразисиндә електрик енержисинин оғурланмасынын ашкар едилмәси вә гаршысыны алынмасына јөнәлдилән комплекс оператив-прафилактик тәдбирләр кечирилдијини билдирмишдир. Беләки, 2021-чи илдә филиал төрәфиндән 280 милјон рубллуғ електрик енержиси оғурланмасынын ашкар едилмәси фактлары үзрә һүгүмүһафизә органларына, о чүмләдән мәјнинг-фермалар үзрә 12 мұрачиәт кәндәрилмишдир. һәмин фактлар үзрә бир сыра чинајәт ишләри галдырылмышдыр.

«Һазырда Республика башчысынын тапшырығы илә криптавалјута мәјинки үзрә фәалијәтин һејата кечирилмәсиндә енержи мәнбәләринин ганунсуз истифадәсинә мугавимәт үзрә иш күчләндирилмишдир. Техники шәртләрә електрик енержисиндән истифадә едилмәси режимини минимал һәддә гәдәр мөһудлашдыран позучулар барәсиндә өлчү көтүрүлмәси мәсәләсинә фәал бахылмасы Федерал төрәфиндән фәал нәзәрдән кечирилир.

Бундан башга мәнтәгәнин електрик енержиси тәминатынын гүввәдә олан мугавиләләринә дејишликкәләр едилмәси мәсәләси ишләниб һазырланыр.

ДР-ин Дөвләт мәнзил инспексиясынын башчысы Серкеј Касјанов Мәнзил Коммунал Тәсәррүфатынын Дөвләт Информасија Системи порталында мәлуматын јерләшдирилмәси һағгында мәлумат вермишдир. Хүсусән, о, билдирмишдир ки, декабр ајынын 12-нә республиканын 5 миндән артығ еви системә јанлыш салынмышдыр. Евләрин үнванларыны, статусуну мугавилә мұнасибәтләринин ишә салынмасында сәһвләрә јол верилмишдир. һәмчинин дә мәнзил фондунун фактики сајы илә информасија системиндә гејри дөгигилик вардыр.

Дөвләт мәнзил инспексиясы башчысынын мәрүзәсини шәһр едән Серкеј Меликов ичрачылары, онларын шәхси мәсулијәти һағгында хәбәрдар етмиш вә хатырлатмышдыр ки, МКТ Дөвләт Информасија Системинин ишә салынмасы илә бағлы бүтүн мәсәләләрин хүсуси нәзарәтдә олдуғуну хатырлатмышдыр.

ДР әразисиндә јени коронавирус инфексиясынын јайылмасына мугавимәт үзрә Оператив Гәраркаһын гәрарларынын ичрасынын кедишаты һағгында мәсәлә үзрә вә QR үзрә хидмәт кәстәрилмәси јерләринә вә хүсуси биналар шәхсләрин даһил олмасы төләбләринә риајәт олумасы мониторингинин јекунлары һағгында ДР һөкүмәти сәдринин мугавини вәзифәсини мугәгәти ичра едән Мурад Казиев чыхыш етмишдир. Онун сөзләринә көрә Сәнаје вә Тичарәт назирлији Дағыстан Саһибкарлар Бирлији, республиканын район вә шәһәрләринин мүдријәтләри, еләчәдә ДР үзрә Роспотребнадзорун идарәси вә Даһили Ишләр Назирлији илә бирликдә Ферманын төләбләринә риајәт едилмәси үзрә тичарәт тәшкилатлары вә ичтимаи иашә объектләри нүмајәндәләринин мәлуматландырылмасы үзрә тәдбирләр көрүлүр. һәмчинин дә QR кодлары јохланмасынын кечирилмәсинин тәшкили саһәсиндә тичарәт вә ичтимаи иашә объектләринин јохланылмасы кечирилир. Нәзарәт тәдбирләринин кедишатында тичарәт мәркәзләриндә QR код үзрә төләбләрин ичра олунмамасы ашкар едилмишдир. Белә ки 17 нојабрдан сонра кечән мүддәт әрзиндә 488 инзибаты протокол сәнәдләшдирилмишдир.

Актуал мөвзуларын музакирәләринә јекун вуран Дағыстан башчысы һәмкарларына мұрачиәт етмишдир:

«Јени илә ики һөфтә вахт галмышдыр адамлар ону төмәрәғлы вә ја һеч олмаса проблемсиз гаршыламағ истәјирләр. Бу күн музакирә етдијимиз мәсәләләр үзрә тәчили тәдбирләр көрүлмәсинә бүтүн сәјләрин сәфәрбәр едилмәсини хаһиш едирәм. О чүмләдән, һөфтәнин ахырына инсанларын күтләви јығышдығы јерләрдә, илк нөвбәдә бајрам әрәфәсиндә даһа чоһ кедиш-кәлиш олан тичарәт мәркәзләриндә QR кодлары истифадәси планында баш верән дејишликкәләр һағгында билмәји чоһ истәрдим», - дејә Меликов чыхышыны јекунлашдырмышдыр.

«Дағыстан» РИА

Көнчәви адына паркда көрүлән ишләрин кедиши илә таныш олуб

Декабрын 10-да Дөвләт Думасынын депутаты Хизри Абакаров вә фәвварә дизајнери Чон Калвин Дәрбәндә сәфәр етмишләр. Дәрбәнд шәһәринин башчысы Рүстәмбек Пирмәһәммәдов кәләнләрлә бирликдә ишләрин кедиши илә таныш олуб. Јенидәнгурма просеси артығ баша чатмағ үзрәдир.

Подратчы «Монстрој»ун баш директору Низами Ләмәтов фәвварәләр комплекси, гүллә, музеј, китабхана вә ушаг шәһәрчијиндә көрүлән ишләрдән данышмышдыр.

Артығ фәвварәләр комплексинин јухары һиссәсинә өртүк дөшәниб, електрик вә су хәтти чәкилиб.

Музејә бахыш кечириләркән музејин интерјеринин визуаллашдырылмасыны

әкс етдирән фотошәкилләр нүмајиш етдирилиб. Кичик отағлара халчалар дөшәнәчәк. Мүәллифин идејасына көрә, дүнјанын ән бөјүк халчаларындан олан рекордчу- халча паркын диггәти чәлб едән јерләриндән биринә салыначағ.

«NKD INTERNATIONAL» ширкәтинин баш директору Николај Стрелкович гејд едиб ки, ушаг шәһәрчијинин әразиси артығ һазырланыб вә јанварын сонунда исе јелләнчәјин гурашдырылмасы планлашдырылып. Тезликлә ағачлар да әкиләчәк.

Бахыш заманы Гагарин күчәсиндән гала дивары бојуча парка гәдәр олан әразини дә нәзәрдән кечирмишләр. Бурадакы ишләрин бу илин сонундәк баша чатдырылмасы планлашдырылып. Бундан сонра абадлашдырылан

бу әразидә јашыллашдырма ишләринә башланылачағ.

Хизри Абакаров өз нөвбәсиндә ву-

руламышдыр ки, паркда бүтүн ишләр сәмәрәли вә вахтында апарылмалыдыр.

Һазырлада: А.Ағакишијева.

Форумун јекунлары барәдә

Дағыстанда медиа форуму кечирилиб. Декабрын 9-дан 11-дәк Маһачгалада баш тутан бу форумда Дағыстанын башчысы Серкеј Меликов чари илин ишләринә јекун вуруб.

«Вәтән» гәзетинин баш редактору Виктор Михајлов бу һадисә вә Дағыстан Республикасы рәһбәринин форум чәрчивәсиндә баш тутан мөтбуат конفرансы илә бағлы фикирләрини бөлүшүб: «Дағыстанда медиа форуму кечирилиб, форумда Дағыстан Республикасынын башчысы Серкеј Меликов чари илин ишләриндән данышараг, јекун вуруб. Етираф етмәк ләзимдыр ки, Серкеј Алимович, көрүләнләрдән вә һәлә дә көрүләнчәк ишләрдән чох сәмими вә дүрүст данышды. Әсас диғгәти исе бу јолда дуран манеәләрә јөнәлтмишди. Бу манеәләрин арадан галдырылмасы үчүн

онларын көкүнүн нәдән ибарәт олдуғуну, нәләрин көрүлмәли олдуғу мүәјәнләшдирилмәлидир. Тәбии ки, нөвбәтчи ифадәләр тәқрарланмајанда, идарә һесабатларындан бәзи гуру рәгәмләрлә кифәјәтләнмәјәндә даһа чөлбәдичи олур. Мөтбуат конفرансында республиканын кәләчәјини мүәјән едән чох јүксәк вә актуал суаллар галдырылмышды. Вә бу суаллара чәмијәт үчүн ајдын вә баша дүшүләнчәк дәрәжәдә чаваблар сәсләндирилди. һәм дә, мәни һејран едән о олду ки, рекион рәһбәри, һансы сәвијәли медианы тәмсил едәчәјиндән асылы олмајараг, журналистләрлә

ишләмәјә һазырдыр. Бунун үчүн әсас мөјар нәшрин тәғдим етдији мөлүматларын объектив олмасы вә чәмијәтә зәрәр вурмамасыдыр. Бу, әлбәттә, кәләчәк иши һәвәсләндирир вә көрдүјүмүз ишә олан тәләбата даһа чох инам јарадыр. Брифингдә федерал вә рекионал медиадан 100-дән чох журналист, о чүмләдән, блокер вә медиа саһәсинин чох кәнч нүмајәндәләри иштирак едирди.

Серкеј Меликов, һәм республиканын инкишафынын социал- итисади компоненти, һәм социал мәсәләләр, һәм дә шәхси мөвзуларла бағлы, демәк олар ки, ијирмијә јахын суалы чавабландырды.

Рекион рәһбәринин белә көрүшләрини ләзимлы вә фәјдалы һесаб едирәм» дејә Виктор Михајлов гејд етди.

Н.Рәһим гызы

Форум үч күн давам етди

Дағыстанда, «Русија мәни тарихимди» тарихи паркында «Рекионал медиа јени рәгәмсал реаллыгды: инкишафын векторлары» адлы медиафорум декабрын 9-дан 11-дәк давам едиб.

Русија Милли китабынын биринчи фестивалы вә «Тарки-Тау» китаб сәркисинин ачылышына һәср олунмуш Форумунун ачылышында Дағыстанын рәһбәри С.Меликов иштирак едиб.

Рекион рәһбәри форумун тәшкилатчыларына вә иштиракчылары тәшәккүрүнү билдирикдән сонра кениш вә әтрафлы чыхыш едиб.

Дағыстан рәһбәринин фикринчә, бу форум үнсийәт вә габагчыл тәчрүбә мүбадиләси, ин-

вә јени технолокијаларын тәтбиғи саһәсиндә уғур вә наилијәтләрини бөлүшән апарычы республика КИВ-ләринин экспозицијаларына да бахыб. О чүмләдән, «Орлјонок» журналынын сајтында кәнч журналистләрлә сөһбәт едиб.

Рекион рәһбәри ајрыча медиа вә китаб фестивалынын гонаглары илә көрүшүб.

Медиафорумун кечирилдији сајтларда хәбәр журналистикасы чәрчивәсиндә медианын инкишафы вә конвергенсиясынын музакирәси, әнәнәви медианын вә китаб нәшри тәшкилатларынын инкишафынын музакирәси нәзәрдә тутулмушду. Кәнчләр журналистикасы да диғгәтдән јајынмады: Форум чәрчивәсиндә кәнч журналистләрин 10-чу топланышы да кечирилди.

Форумун әсас мөвзулары:

-Рәгәмсаллашма контекстиндә рекионал журналистика

-Китаб нәшринин тәшвиғи

-Кәнчләрин јарадычы потенциалынын дәстәкләнмәси

Форум јени рәгәмсал реаллыгды јени формат вә технолокијалардан истифаде етмәклә рекионал медианын инкишафы, мүасир инкишаф векторларынын мүәјән едилмәси мөгсәди илә кечирилирди.

Форум үч күн давам етди.

Гонаглар вә чыхыш едәнләр арасында Русија Журналистләр Иттифагынын вә Шимали Гафгаз Федерал Даирәсинин, Русијанын апарычы хәбәр агентликләринин, федерал нәшрләрин вә телеканалларынын, Милләтләрәрасы Журналистика Килдијасынын нүмајәндәләри, рекионал нәшрләрин редакторлары вар иди.

Бөјүк медиа тәдбиринин әнәнәви һал алмасы вә һәр ил кечирилмәси планлашдырылды.

Русијанын милли китаб фестивалына кәлдикдә, онун програмы һеч дә аз зәнкин дејилди- Русија нәшријатларынын нәшријат лајиһәләринин вә китабларынын тәғдиматлары, јазычылар вә сәнәдли кинорежиссорларла ушағларын көрүшләри, әдәбијат вә китаб нәшри илә бағлы муһазирәләрә бахыш вә бир чох шејләр кечирилди.

Н.Рәһим гызы

Журналистин һәјаты ики гат төһлүкәлидир

Мөтбуат чәмијәтин ајнасы һесаб олунур. Бу саһәдә чалышан инсанлар чәмијәтин инкишафына, онун проблемләринә вә нәгсанларына үрәкдән јанашыр, шәхси мәсулијәтини һәмишә дәрк едирләр. Бу сәбәбдән, онларын һәјатында чох һадисәләр, бәзән дә фәциәләр баш верир. Сон 20 илдә Дағыстан кими чохмилләтли бир республикада 12 журналистин гәтлә јетирилмәси буна парлаг сүбүтдур. һәм инсанлар өзләринин јох, республика сакинләринин динч вә әминаманлыг шәраитиндә јашамасы уғрунда мүбаризәнин гурбаны олмушлар. Бу күн онларын аным күнүндә адларыны адба- ад чәкилмәсинин нә гәдәр

вачиб олдуғуну јахшы дәрк едирәм. Лакин, Әһмәднәби Әһмәднәбијәви, һачымурад Абашилову вә һачымурад Камаловун адларыны хусуси илә гејд етмәк истәјирәм. Мөһкәм әгидәси олан бу инсанлар республикамызда баш верән һадисәләри јахшы дәрк едәрәк һәгигәтин һамыја чатдырылмасы уғрунда әсл фәдакарлыгга чалышырдылар. Тәәсүфләр олсун ки, бу күн чәмијәтдә белә адамлар чох аздыр. Бунунда башлыча сәбәби мөтбуат саһәсиндә чалышан инсанларын һәјатынын ләзими сәвијәдә горунмамасыдыр. КИВ-дә чәмијәтмиздә вә дүнјада кедән проселәри дүзкүн гижмәтләндирән, һәр һансы

бир чағрышлары синә кәрмәк истәјәнләр аз дејилдир. Мөһз мөтбуат ишчиләринин фәдакарлыгы вә мәрдлийи сајәсиндә чәмијәтдә баш верән хошақәлмәз проселәр сырави адамларла чатдырылыр. Адамлар арасында «мөтбуат дәрдүнчү һакимијәтдир» ифадәси сөз хәтринә дејилмир. Истәрдики ки, бу һакимијәтин тәсир даирәси ән јүксәк сәвијәләрә чата билсин. Онда һәм чәмијәт, һәм дә проселәрин иштиракчылары өзләрини иштиракчыдан чох мәсулијәт дашыјычылары кими һисс едәчәкләр.

К.Кәримов

Дағыстан рәһбәринин мұкафатыны газаныблар

Декабр ајынын 11-дә Дағыстан Республикасы башчысы јанында ФНК –нын мушавирәси чәрчивәсиндә Серкеј Меликов, рекион рәһбәринин өз сөзләри илә десәк, әсл вәтәндаш даврашышы, әсл дағыстанлы характери сүбүт етмиш шәхсләри мұкафатландырды.

Бу, Кизилјурт рајонунун №1 сајлы Новочиркеј мөктәбинин директору Ума Исаһачыјевна һачыјевадыр. О, доғма јурдун дахили педагогикасынын ән јахшы әнәнәләрини јүксәк дәрәжәдә инкишаф етдире билән әсл мүәллимдир. 2010-чу илдән онун бирбаша иштиракы илә мөктәб командасы «Кәнч хиласәдичи», «Кәнч јанғынсәндүрән» Үмумрусия јагышмасында мұкафатлар газаныблар. Бу ил исе команда Шимали Гафгаз Федерал Даирәсинин «Төһлүкәсизлик мөктәби» рекионларарасы мүсабигәсиндә икинчи олуб.

Бу мөктәбин 10-а јахын мөзуну һазырда ФНН(Фөвгаладә һаллар Назирлији) хәтти үзрә ләјәгәтлә хидмәт едирләр. Белә мүәллимләрин сајәсиндә үмид етмәк олар ки, дағыстанлыларын кәнч нәсли мөдәни дөјәрләри, бөлкәмизин ән кәзәл нүмунәләрини горујуб сахлајачаг вә артырачаг. Бу заман мән кәмәјә еһтијачы

олан инсанларла гајғыкеш мұнасибәти, һәр заман чәтинлијә дүшәнләрин кәмәјинә кәлмәјә һазыр олмағы нәзәрдә тутурам»,-дејә Серкеј Меликов вурғулајыб.

Бу күн, јашларындән асылы олмајараг, артыг әсл киши адландырылмаға лајиг олдуғларыны кәстәрән ики кәнч фәһри адлар верилиб. Бабајурт рајонунун Татајурт кәндиндән олан Сәид Ачијев вә Ислам Магомедов суда боғулан ушағы хилас етдикләринә көрә Федерасија Шурасы адындан «Кәстәрдикләри икидлийә көрә» хатирә медалы илә тәлтиф едилдибләр.

«Залда Ачијев Сәидин нәнәси- Ачијева Ибадат Чурујевна вә Ислам Магомедовун анасы- Магомедова Асијат Мустафајевна да вар. Аиләләриниздә белә кәзәл адәт-әнәнәләрә малик олдуғунуз үчүн сизә тәшәккүр етмәк истәјирәм»,-дејә Серкеј Меликов гонагларла билдириб.

Н. Рәһим гызы

«Тачир Еминовун јашајыш еви» һаггында сахта мәлуматын тәкзиби

«Дәрбәнд» республика гәзетинин әмәкдашы «Тачир Еминовун јашајыш еви» һаггында социал шәбәкәләрдә јайымланан хәбәрләрин мәнбәјини арашдырмаг үчүн орада чалышан иншаатчыларла сөһбәт едәрәк бу мәсәләјә ајдынлыг кәтирмәјә чалышыб .

бәрпа едиләчәк.

Иншаатчынын сөзләринә кәрә, һаггында сөһбәт кедән тарихи объектин, бинанын јенидән гурулмасы вә бәрпасы кәлән ил баша чатачаг. һәмчинин, бүтүн ишләр шәһерин мемарлығы илә разылашдырылыр. Галан тәхрибатчы мәлуматларын, јәни Дәрбәнд шәһеринин Инстаграм сайтларында јайымланан тәхрибатчы мәлуматларын исә һеч бир әсасы јохдур FAKE!

Н.Рәһим гызы

Гурбанов күчәсиндә јерләшән бу бина узун мүддәтдир ки, бахымсыз вәзијәтдәдир. Бу да онун үмуми вәзијәтинә тәсирсиз етүшмәјиб: дахили таванлар вә дамын бир һиссәси чөкүб. Бинанын конструксияларынын вәзијәтинин экспертизасы апарылыб вә бинанын јенидән

гурулмасы лајиһәси һазырлаһыб вә онун бәрпасы ишләринә башланылыб.

Һәмчинин бинанын тарихи фасадынын вә һәмчинин там горунуб сахланылмасы вә бәрпасы илә бағлы әсаслы гәрар гәбул едилиб. Дахили дөшәмәләр вә конструксиялар мүасир материалларла

60 иллик јубилеј гејд едилмишдир

Русија Гадынлар Иттифагынын 60 иллик јубилеји гејд едилмишдир.

Јени 2022-чи ил әрәфәсиндә, декабрын 10-да «Дағыстан Гадынлар Иттифагы»нын Дағыстан реионал шәбәсиндә Интизар Мамутәјеванын сәдрлији илә Совет Иттифагы Гадынларынын Антифашист Комитәсинин јарадылмасынын 80 иллијинә һәср олуномуш тәнтәнәли јығынчагы кечирилиб

Тәдбирдә республиканын бүтүн бәләдијәләринин гадын шуралары, дәвләт органларынын, Дағыстан Республикасы Халг Мәчлисинин, күтләфи информасија васитәләринин, ичтимаи тәшкилатларын нүмәјәндәләри, күнүллүләр иштирак етмишләр.

Тәнтәнәли шәнлик Республика Достлуг Евинин ағ залында Роспотребнадзорун бүтүн санитар нормаларына вә төләбләринә ујгун кечирилиб. Фоједә республиканын шәһәр вә районлары Гадынлар Шуралары нүмәјәндәләринин тәшкилатчылығы илә халг тәтбиғи сәнәти нүмунәләринин сәркијармаркасы тәшкил олуноб. Көрүшүн әввәлиндә Совет Гадынлары Комитәсинин јаранма тарихиндән, әлдә етдији мүвәфәғијәтләрдән вә уғур-

лардан бәһс едән видео-чарх нүмәјиш етдирилиб.

Даһа сонра Интизар Мамутәјева бүтүн иштиракчыларла салам вә тәбрик сөзләриндән сонра гејд едиб ки, 1941-чи илин сәнтјабрында Совет Иттифагы Гәһрәманы, пилот Валентина Гризодубова Антифашист Комитәсинин јарадылмасы тәшәббүсү илә чыхыш етмишдир. О, мәнз гадын ичтимаијәтинә үмуми дүшмәнә гаршы ваһид чәбһә олмаг чағырышы илә мүрачигәт етмишдир. 1956-чы илдә Антифашист Комитәси Совет Гадынлары Комитәсинә, 90-чы илләрдә исә Русија Гадынлар Иттифагына чеврилиб.

- Совет гадынларынын антифашист Комитәси өлкәнин ичтимаи һәјатында парлаг из гојду, ушагларын һәјатыны јахшылашдырмаг үчүн бир чох социал мәсәләләрин һәллине, күнч нәслин вәтәнпәрвәрлик тәрбијәсинә мүһүм төһфә верди. Вә бу күн Совет Гадынлары комитәсинин һүғуғи варисинә чеврилән Русија Гадынлар Иттифагынын әнәнәләрини диггәтлә горујур, гадынларын, аиләнин, аналығын, аталығын вә ушағын мәнәфејинин горунмасыны мүдафиә едир. Бу ил

80 иллик јубилејини гејд едән тарихимизи шәрәфләндиририк», - дејә Интизар Мамутәјева билдириб.

Тәнтәнәли јығынчаг иштиракчылары тәшкилатларын тарихинин сәһифәләрини хатырламыш, онун бу күнүндән вә кәләчәк планларын данышмышлар. Онлара һәмчинин Дағыстан Республикасынын Милли Мәчлисинин депутаты Анатоли Карибов, Дағыстан Республикасынын сәһијә назири Татјана Белјәјева, Дағыстан Республикасынын мәдәнијәт назири Зәрема Бутәјева, Дағыстан Республикасынын күнчләрлә иш үзрә назири Камил Саидов, Дағыстан Республикасынын милли сијасәт вә дини мәсәләләр назиринин мүавини Арсен Маһмудов, Дағыстан Республикасы Ичтимаи Палатасынын сәдри Абдулмумин Ибраһимов, ушаг һүғуғларынын мүдафиәси үзрә мүвәккили Марина Језова вә башгалары мүрачигәт етмишләр.

Гадынлар һәрәкәтинин ән фәал иштиракчыларына Русија Гадынлар Иттифагынын вә Дағыстан Гадынлар Иттифагынын мүкафатлары вә гијмәтли һәдијәләри тәгдим едилмишдир.

Һазырлады:
А.Ағакишијева

МӘДӘНИЈӘТ

Театр јени тамаша тәгдим етди

Азәрбајчан Дәвләт Драм Театры, һәр заман олдуғу кими өз ишини пешәкарчасына көрмәкдә давам едир. Театрын әсас иши, Азәрбајчан мәдәнијәтини јүксәк сәвијәдә халга, халгларла чатдырмагдыр. Театрымыз, бу ил өз јени В. Сигаревин «Бурдалак аиләси» пјеси әсасында, Русија Федерасијасынын әмәкдар артисти, режиссор Тамерлан Сабановун гурулуш вердији «Кимдир күнаһкар» тамашасынын премјерасыны тәгдим етди.

Тамашада чәрәјән едән һадисәләр, реал һәјәтдә баш верән һадисәләр иди. Бир аиләнин фачиәси. Ана өз наркоман оғлуну, бу бәладан гуртармаг үчүн чалышыр. Ана өзү мүәллимәдир, мүәллимин өвләдынын бу јола дүшмәси дә, ичтимаијәтин ғынағына сәбәб олур. Вә бу тамашада, бир чәрәсиз ананын өз оғлуну, дүшдүју бу гујудан чыхармасы үчүн етдији мүчадилә чанланыр. Онун ән бәјүк арзусу, оғлуну һәјәта

ғы сон пуллари истәјир. Ана исә, атасынын өлдүјүнү она сөйләјир. Бир сөзлә, оғул бу јолдан дөнәрәк, мүаличә олачағына анд ичир. Бу, бир аиләнин фачиәви сәһнәси, бир чохларына ибрәт дәрси ола биләр.

Тамашанын әввәлиндә, театрын директору Фирдоуси Әскәров. Пушкин карты илә билет алыб, театра дәстәк олан мүәллим вә шакирдләрә «Тәшәккүрнамә» вә «Фәхри ферман»лар тәгдим едәрәк,

гајтармагдыр. Оғул исә, бир дамчы кәроин үчүн, евин һәр шәјини сатыр вә ону әлдә едир. Сатыша һеч нә галмајанда исә, борчу анам верәчәк дејиб алыр. Елә бу тамашанын фачиәси дә, бунунла чәрәјән едир.

Оғланын севдији гыз да, ону бу јолдан хилас етмәнин јолуну ахтарыр. Ата исә, оғлуна инамыны итирәрәк, она гаршы етдикләринә кәрә нифрәт едир. Оғулун борчуну анадан алмаг истәјән шәхс дә, евә кәлиб борчуну гајтармаларыны төләб едир. Оғланын атасы инсулт кечирмиш бир хәстәдир, өзү дә әлил арабасында. Борчуну алмага кәлән дә ата, анаја гаршы гәддар һәрәкәт вә һәрмәтсизлик едәрәк, онлара лағ едир вә евин әшјаларыны дағыдыб төкүр.

Буну көрән оғланын севдији гыз, араја кирир вә ишә гарышыр. Гыз гачырылыр, ата бүтүн бунларла дөзмәјиб өлүр.

Нәһәјәт оғул кәлир вә анадан, евдә кәфән үчүн сахлады-

бүтүн театр коллективи адындан тәшәккүр етди.

Тамашанын сонунда исә, тамашанын гурулушчу режиссору Тамерлан Сабанова Волгоград Азәрбајчанлыларынын Милли-Мәдәни Мухтаријәтинин сәдри Әли һачыјевин хаһиши илә «Халглар достлугу» медалыны вә тәбрик телеграмыны тәгдим етди.

Тамашада баш ролларда Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијәт ишчиси Јагут Хандадашова, Дағыстан Республикасынын әмәкдар артисти Маһир Мәликов, актјор вә режисор көмәкчиси һәрмәт Асланов. Ролларда Изабелла Ағајева, Саладунхан Бәдирханов вә Наилә Бабатова иштирак едирдиләр.

Азәрбајчан Дәвләт Драм Театрына, бүтүн кәләчәк ишләриндә уғурлар арзулајырыг. Арзу едирик ки, театрын өз бинасында јени-јени тамашалар тәгдим олунон.

М. Сејидов

Дилимиз варлыгымыздыр

Дагыстан өз чохмиллэттилији илэ таныныр вэ бу миллэтлэр дэ өз дили, мэдэнијјети, адэт-энэнэлэри илэ бурада јашајыр. Бу халгларын јашамасы келечек нэсиллэрэ өз дилини вэ мэдэнијјетини чатдыра билмэси үчүн дэ, онларын өз диллэрини, адэт-энэнэлэрини, варлыгларыны јашатмалыдырлар. Дил халгын мэнлији, варлыгы, соју, көкүдүр

Декабрын 9-да дагылыг дијарымыз Дагыстанымызын пайтахты Маңагалада «Русија мэним тарихимдир» парк музејиндэ «Русија халгларынын бэди нэшрлэри» Анталокијасынын тэгдимат мэрасими кечирилди. Тэдбир, «Тарки-Тау» китаб јармаркасына тесадуф етмишди. Бу форум мэтбуат ишчилэри, едэбијјат, рэссамлыг нүмүнэлэри вэ саир сэнэтлэр эснасында кечирилиб.

Бу форумда Русијада јашајан мұхтэлиф дилли халглары бирлэшдирэн, «Халгларын бэди нэшрлэри» Анталокијасынын тэгдимат мэрасими, хусуси јер алыб. Бу Анталокија артыг беш илдир ки, өз тэмэнасыз чапы илэ давам едир. Бурада јашајан халглары бирлэшдирэн, онлары бу китабда һәм өз догма диллириндэ, һәм дэ рус дилиндэ чап едирлэр. Бу бейүк бир ишдир, белэликлэ дэ һәр халгын нүмајэндэси бир-бири илэ догма олур. һәр ил чапдан чыхан бу анталокијада, Русијада јашајан, јазыб јарадан халгларын шаир вэ јазычылары, бир-биринин эсэрлэри илэ таныш олурлар.

Бу мөһтөшәм Анталокијанын «Поезија», «Ушаг-эдэбијјаты», «Һекајэлэр», «Драматуркија» вэ артыг беш ил давам

едэн бу нөһәнк анталокијанын «Бэди-нэшрлэр» 5-чи тому бу ил чапа верилиб. Оун тэгдиматы вэ мүллифлэри илэ көрүшү дэ, бу форумда кечирилмэси, өзү елэ бу китабын эзэмэтиндэн хэбэр верир.

Тэгдимат Москвадан келэн, лајиһенин Журналистика мөсэлэлэри үзрэ тэсисчиси М. Арзамасов вэ китабын мөдэратору Анна Мурасованын иштиракы илэ кечирилди. Бу тэгдимат мэрасиминдэ эсас мұзакирэ мөвзусу исэ, ана дилинин горунуб сахланмасы вэ сон заманлардакы инкишафы илэ элагэдар олуб. Тэдбирдэ «Бэди-нэшрлэр» Анталокијасынын мүллифлэри илэ көрүш нэзэрдэ тутулдуғу үчүн, онлары бу форумда Москвадан, Русија Јазычылар Бирлији шөхсән дөвөт едид. Вэ эдэби форумун илк күнү тэгдиматында, Дагыстанда јашајан халгларын нүмајөндөлэриндэн Азэрбајчан вэ Табасаран мүллифлэри иштирак едидлэр. Азэрбајчанлы мүллифлэр, Анталокијанын һәр беш томунда, эсэрлэри јер алан нөғмөкар шаир вэ мұғәнни Зейнэб Дэрбэндли вэ шаир, публисист, төрчүмөчи Фөхрэтдин Оруч (Гэрибсэс). Табасаран мүллифлэри, табасаран дилиндэ чап олунан

(Соколјонок), «Көјөрчин» журналынын редактору Фирузэ Султанова вэ табасаран дилиндэ сап олунан «Табасаран сөһэри» республика гзетинин редактору Күлөһмөд Маллаэлијев иштирак едидлэр. Сөһбөт һәр ики дилдэ олан мүллифлэрлэ, мараглы кечиб. Бу тэдбирдэ, тэдбирин тэшкилатчысы вэ мүллифлэр арасында, Дагыстан Республикасында јашајан халгларын өз догма ана диллэринин горунуб сахланмасы һаггында, бир чох мөгамлар мұзакирэ олунараг лазымы вэ мараглы фикирлэр сөйлэнилиб. Бурада чохлу төклиф вэ төвсијэлэр ирэли сүрүлүб.

Белэ форумларын тез-тез кечирилмэси һәм лазым, һәм дэ вачибдир. һәр һансы бир миллэт, халг өз дилинин саглам шөкилдэ, келечек нэсиллэрэ чатдырылмасыны истэјир. Дили олмајан халгын өзү, өлмүш, јох олмуш кимидир. Ана дили вэ эдэбијјат дэрс-

лэринин бир аз лэнкэмэси, бурада јашајан халгларын, эн јаралы јеридир. Чүнки дилин горунуб сахланылмасы үчүн гзет, журнал вэ дэрсликлэр эн өндэ олан, вачиб мөсэлэдир. Бу үздэн, анталокија мүллифлэри дэ, бу мөвзу эснасында мұзакирэдэ фөал иштирак едэрэк, лазымы вэ вачиб мөсэлэлэрэ тохунулар.

Бу форумун чох мараглы формалары олуб. Дагыстан Республикасынын башчысы Серкеј Алимович Меликов, Дагыстанын һәр бөлкэсиндэн олан журналистлэр вэ һәр дилдэ чап олунан республика гзетлэринин баш редакторлары илэ көрүшүб.

Һәм мэдэнијјет, һәм эдэбијјат, һәм елм, һәм журналистика, һәм дэ бэди сэнэтлэрдэн ибарэт кечирилэн бу форумда өнөмли вэ вачиб мөсэлэлэр үзрэ мұзакирэлэр олунуб.

Бу форумда Русија Јазычылар Иттифагынын Дагы-

стан шөбэсинин сэдри, Рэсул һэмзэтов адына Эдэби Мұкафатын Лауреаты Мијасэт Шейховна Мүслүмова «Дагыстанын рус дилли шаирлэри» Анталокијасыны да тэгдим етди. О, бу китабда шеирлэри јер алан шаир вэ јазычыларла көрүш кечириб. Классик вэ мұасир поезија инчилэрини бирлэшдирэн бу китабда, һәмјерлимиз шаир төрчүмөчи Фөхрэтдин Оручун да шеирлэри јер алыб. Мијасэт Шейховна бу китаб һаггында мүллифлэрлэ элавэлэр вэ эн актуал мэдэнијјет мөвзуларында мұзакирэлэр апарыб.

Бундан элавэ, елэ бу илин эввэлиндэ Мијасэт Шейховнанын рөһбэрлији илэ «Поровоз» адлы Анталокија китабы ишыг үзү көрмүшдүр, бу китабда да бизим јерли шаирлэримиз нөғмөкар шаир Зейнэб Дэрбэндли, Фөхрэтдин Оруч вэ табасаран шаири Елмира Ашурбөјованын шеирлэри јер алмышды. Нэзэринизэ чатдырмаг истэрдим ки, бизим јерли шаирлэримизин эсэрлэри һәр јердэ чап олунур. Бу да о демөкдир ки, дилимиз һэлэ јашајыр.

Бу форумун кечирилмэси һэгигэтэн дэ чох вачиб, лазым вэ өнөмлидир. Чүнки дил һәр кэсин варлыгыдыр, келечөјидир, јашамасыдыр. һәр бир миллэтин јашамасы үчүн дэ, оун дилини, мэдэнијјетини вэ адэт-энэнэсини горујуб сахламаг имканы олмалыдыр.

М. Сејидов

Эн кәнч көмөкчи

Дагыстанлы мэктебли Дөвлэт Думасы миллэт вэкиллэринин эн кәнч көмөкчиси олачаг.

Русија Федерасијасы Дөвлэт Думасынын миллэт вэкили Султан Хамзајев кәнч журналист Сааб Азизова оун көмөкчиси олмағы төклиф едид.

Миллэт вэкили төклифи инстаграма чанлы јайым заманы кәнч журналистлэ данышаркөн вериб. Бу јахынларда Дагыстан башчысы мэтбуат конфрансында Азизов Серкеј Меликова ушаг мејданчаларынын, багчаларынын вэ хэстэханаларын тикинтисинэ ичтимаи нэзарэтин һэјата кечирилмэсиндэ эмөкдашлыглы бағлы суал вериб.

Республика башчысы кәнч журналисти дэстөклэди вэ она Дөвлэт Думасынын миллэт вэкили илэ данышмағы төвсијэ етди.

«Көлин ушаг мејданчаларындан башлајаг. Биздэ бир чох мејданчалар «Ајыг Русија» ичтимаи тэшкилатынын тэшэббүсү илэ тикилир. Эсас вэзифэлэрдэн бирини Дөвлэт Думасынын

бизим миллэт вэкили Султан Хамзајев тутур. Мөн ондан хаһиш едөчөјэм ки, сенинлэ көрүшүн вэ данышсын. Дүшүнүрэм ки, бу мејданчаларда мөшгүл олан ушаг вэ кәнчлэрин рэји оун үчүн өнөмли олачаг»- Серкеј Меликов сөјлэди.

Султан Хамзајев Рекионал һөфтэни көзлөмөдөн Саабнан онлајн элагэ сахлады. Миллэт вэкили Азизовун фөал вэтөндаш мөвгејини дэстөклэди вэ даһа сонра кәнчи оун көмөкчиси олмаға дөвөт етди. Журналистикаја һөвөси олан, 13 јашлы кәнч Сааб Азизов бир нечэ илдир ки, РГВК телеканалында кәнч мұхбир ишлөјир.

Н.Гулијев

Ана дилим мэнлијимдир

Дүнјада мүгэддэс сајылан бир нечэ шеј вар, онлар исэ чох вачибдир. Валидејнлэримиз, дилимиз, торпагымыз, елимиз вэтэнимиздир.

Дили олмајанын торпағы олмаз, торпағы олмајанын вэтэни олмаз, вэтэни олмајанын кимлији олмаз. Бунларын һәр һансы бири дэ, бизлэр үчүн чох вачибдир. Ана вэтэн дејирек ана дилим дејирек. Дили олмајан халгын, вэтэни дэ ола билмэз. одур ки, һәр шејдэн өнчө дилимизи горуамалыјыг. Ана дили, ана лајласы илэ башлајаг.

Бизим һэр биримиз өз догма ана дилимизи горуаг үчүн чалышмалыјыг. Догма дилимиз бизи валидејнимиз, кимлијимиз, сојумуз, эждадымыздыр. Дили өлөн, итөн халг, миллэт өзү дэ өлмүш кими олур.

Дилимизи илк оларак аилэлэримиздэн горуаға башламалыјыг, евдэ өз өвладларымызла догма ана дилимиздэ данышмалыјыг. Ана дилиндэ, өн көзөл вэ ширин мусиги ана лајласыдыр. Биз ушагларымызла евдэ өз дилимиздэ данышмалыјыг ки, онлар бейүдүкчэ дэ өз догма ана дилимиздэ дүшүнэ билсинлэр.

Ушаг дил ачар ачмаз, валидејн оунла өз догма дилиндэ данышмалыдыр. Она «Анаја кэл, анаја бах, су, чорөк, ата, ана сөзлэрини тез-тез сөйлөмөлидир. Бир сөзлэ, ана ушаға ана дилиндэ мұрачидет етмөлидир. Белэ оlanda исэ, ушаг да өз

догма дилинин мөна вэ мөнтигини тез анлаја билир.

Дилини севмөјөн кэс, Елини севэ билмэз.

Ахы һэр бир миллэт, дили вэ мэдэнијјети илэ миллэтдир.

Дилин уча тутан гөһрема-на, минбир дүшмөн келэ, јенэ дэ бата билмэз. дил инсанын хэзинэсидир, дил инсанын вар-дөвлэтидир. Мөн һөмишэ өз догма ана дилиндэ дүшүнмүшөм, бу догрудан да чох гүрүрверичи бир халдыр. Сэн өз дилиндэ дүшүнэ, анлаја билирсэн.

Мөним дилим, мөним кечмишим, дүнөним, бу күнүм, сабаһымдыр. Сабаһа һэр заман вар олмағыны истөјирсэнсэ, чалыш өз догма ана дилини гору. Онда һэр заман вар олачагсан, кимсэ сөнэ бата билмэз. Чүнки ана дили мүгэддэсдир, о јохса сэн дэ јохсан. Дилини горујаг, һэр заман вар олмаға чаалыш.

К. Бабајева

Еһтијатлы олмалыјыг

Чүрбөчүр вирусларын, хэстэликлэрин баш алыб кетдији бир заманда, шөһөрасы маршрутлара минмөк, өзү елэ вирусун ичине кирмөк кими бир шејдир. 15 нөфэрлик микроавтобусда, 45 нөфэр бир-биринин гучағында үст-үстэ кедиб көлирлэр.

Маска тахан, тахмајан. Бири маскалы, ону маскасыз, һамы бир арада. Билмирсэн бу маршрутда оланларын арасында, хэстэ вар ја јох. Бир сөзлэ, чөтин халдыр. Инсанлары да анламаг олар, һамы ишэ төлэсир. Амма эзлэрини рискэ атараг, бир тикэ чорөк газанмаг үчүн белэ везијјэтдэ ишэ кедиб көлирлэр. Онларын чарэси јохдур, амма эзлэрини дэ тәһлүкөјэ атмаг лазым дејил.

Мөн бир нечэ дөфэ, белэ маршрутлара минмишөм. Амма инсанлары, белэ хэстэликлэр заманы бу чүр машында нөфэс-нөфэсэ кетмөлэри һеч хош дејил.

Амма маршрутларда кедиб келэн инсанлара баханда, бу мурдар хэстэлијин даһа чох јайылма еһтималы олдуғунун шаһиди олурсан. Инсанлар арасы мөсафэ олмалыдыр дејирлэр, белэ везијјэтдэ һансы мөсафэдэн сөһбөт кедэ билэр?

Һэр кэсэ бу залым хэстэлијин баш алыб кетдији бир дөврэдэ, саглам вэ мөнәли өмүр арзулајырыг.

М. Сејидов

Мүәллимләринин семинар-мүшавирәси кечирилмишдир

«Мүәллим вәзифәси она көрә шәрәфлидир ки, о, чәмијјәт үчүн ән дәрәли, ән биликли, зәкалы, тәрбијәли вәтәнпәрвәр вәтәндашлар јетирир». Бәли, бу, доғурдан да, беләдир. Мүәллим өмрү бир чыраға бәнзәр. Сөнәнә гәдәр билик долу һәрәрәтини шакирдинин дуғуларына, идракына һопдуруп. Мүәллим өмрү бир Аја бәнзәр. О, шакирдин мәнәви дүнјасындакы гаранлыгылары өз ишығы илә әридир вә нурландырыр.

Јахын күнләрдә Дәрбәнд рајонунун Биличи кәнд №2 сәјлы орта үмум-тәһсил мәктәбиндә Дәрбәнд рајон мәктәбләри мүәллимләринин «Малијјә савадлылығы» истигамәти үзрә «Малијјә чәһәтдән савадлы инсан» нә демәкдир?» функционал савадлылығы мөвзусунда семинар-мүшавирәси баш тутмушдур. Малијјә, јашындан вә социал статусундан асылы олмајараг һәр бир инсанын һәјатында бөјүк рол ојнајыр. Мәсәлә бурасындадыр ки, инсанын бүтүн һәјаты боју онун әлиндән күлли мигдарда пул кечир. Бундан әләвә, малијјә уғру чох вахт инсанын үмуми уғрунун өлчүсүдүр.

Беләликлә, малијјәнизи идәрә етмәк бачарығы әсас бачарығлар чеврилир

Семинарда рајонун 22 мәктәбинин мүәллимләри вә БДГ (Бәләдијјә дәвләт гуруму) «Тәһсил шөбәси», «Дәрбәнд рајон» РБ (Рајон Бәләдијјәси) әмәкдашлары иштирак етмишләр. Семинар-мүшавирәјә топлашанлар гаршысында чыхыш етдиләр: Әһәдова Тәһминә һәсәновнә-БДГ «Тәһсил шөбәси»-нин мүдир муавини;

Әлијева Тамилә Мәһәмәдовна «Дәрбәнд рајону» Рајон Бәләдијјәси үзрә БДГ «Тәһсил шөбәсинин» ИММ (Информасија Методики Мәркәз)-ин мүдир; «Дәрбәнд рајону» Рајон Бәләдијјәси үзрә БДГ «Тәһсил шөбәсинин» методисти Ваһидов Емин Мустафајевич.

Тәдбири, кириш сөзү илә, ББТМ (Бәләдијјә Бүдчә Тәдрис Мүәссисәси), Биличи кәнд № 2 сәјлы орта үмумтәһсил мәктә-

бинин директору Абуш һачыјев. ачды.

Бу тәдбирдә малијјә савадлылығы һагында нағыл сүжети илә ачыг синифдәнхариш мәшғәләләр нүмајиш етдирилмиш вә мүәллимләрин мәрүзәләри динләнилмишдир. Мәрүзәчиләр: Биличи кәнд ББТМ №2 сәјлы орта үмумтәһсил мәктәбинин тарих мүәллими Абдуллајев М.М.;

Биличи гәсәбә ББТМ №4 сәјлы орта үмумтәһсил мәктәбиндә ичтимаијјәт фәннини тәдрис едән мүәллим Рамазанов

Д.Ш.;

ББТМ Нүқди кәнд орта үмумтәһсил мәктәбиндә ичтимаијјәт фәннини тәдрис едән мүәллим-Мәһәмәдәлијев К.О.; Биличи кәнд ББТМ №2 сәјлы орта үмумтәһсил мәктәбинин ИКТ үзрә мүтәхәссисти Чамалдинов Н.Н

Тәдбир Роспотребнадзор вә СанПин-ин бүтүн төвсијәләринә уғун олараг кечирилди.

Һәјатда инсанларын чоху өз мүәллимләрини сеvir вә нүмунәни онлардан көтүрүрләр. Елә мәним өзүм дә. Бу һәм дә мәним мүәллимлик сәнәтинә олан мәнәббәтимдән ирәли кәлир. Мән мүәллимлик сәнәтиндән шәрәфли һеч нә гәбул едә билмирәм.

Н. Мәммәдова.

Зибил мәсәләси олдуғу кими галмагда давам едир

Гәзетимиз еколокија проблемини дә диггәтдән кәнардан гојмур вә өз сәһифәләриндә бу мөвзуда јазыларыны дәрч едир. Беләликлә, јенә дә бу мөвзуја гајыдырыг. Һәлә јәјдә јазмышдыг ки, Табасаран рајонунда мәишәт туллантыларынын дашынмасы проблемини тәдричән һәлл олуноур. Чүнки рајон администрасијасынын вердији вәдләрә әсасән, бу мәсәлә зибилләрин дашынмасы үчүн мувафиг грумла разылыг әлдә едилиб. Һәгигәтән дә о вахтдан күчәләрә јығылан зибилләр графикә уғун олараг дашынмыр.

Лакин сон вахтлар зибилләри вахтында апарыб атмағы дајандырырлар. Мәһз елә бу сәбәбдән дә зибил топарлары дашараг јолун кәнарына төкүлмәјә башлајыб. Бу шәкилдә охучумуз Јерси кәндинин мәркәзиндә баш

верәнләри өз кәзләри илә сејр едир.

Кәнд бәләдијјәсинин башчысы Абдулла Абдуллајев мувафиг суалы чавабландыраг дејир ки, зибилләр јахын вахтларда атылачаг вә буна көрә чох да нараһат олмаға дөјмәз.

Јахшы, нә етмәли? Јемәкдән үмид јахшыдыр,- дејиб улу бабаларымыз.

Кәнд башчысынын сөзләринә, вердији вәдә инанмалы вә үмидлә кәзләмәлијик ки, тезликлә бу биабырчылығы, кәндин кәзәл тәбиәтинин корланмасына, она хәләл кәтирилмәсинә, бизим бурада јашајан чамаатымызын әһвал-руһијјәсинин позулмасына сәбәб олан бу ачыначаглы мәнзәрәјә сон гојулачаг.

**Г. Әмәров.
Русчадан чевирәни:
А.Ағакишијева.**

Ушагларыныза ана дили өјрәдин!

Јашадығымыз глобаллашма дөврү өзүндә һәм мүсбәт, һәм дә мәнфи чәһәтләри дашыјыр. Халгларын итирдји «иткиләрдән» бири дә кичик етник группларын дилләрини итирмәсидир. Бейнәлхалг Милләтләр Тәшкилатынын мөлүматына көрә, Јер планетиндә һәр ил онларла дил јох олуру. Глобал информасија технолокијалары дөврүндә тәәссүф ки, бунун гаршысыны алмаг мүмкүн дејил. Она көрә дә һәр бир дәвләт, һәр бир халг өз дилини даһа бөјүк халгларын дилләринин тәсириндән горумаға чалышыр.

Бу мәнәда Азәрбајҗан дилинин бәхти кәтириб. Чүнки бу дил Азәр-

дә вәзијәтдән јекәнә чыхыш јолу өвладлары илә һәр заман өз ана дилиндә данышмаг, онлара доғма дили вә мәдәнијјәти дәрсликләрдән өјрәнмәјә көмәк етмәкдир.

Тәбии ки, ана дилинә мәнәббәтин ашыланмасында мәктәб мүнһәм рол ојнајыр. Һәр бир инсан үчүн ваҗиб олан бу ишдә Јерси кәнд орта мәктәбинин ана дили мүәллимләри Бәхтијар Рәчәбов, Минәханум Мусајева, Лјудмила Мәчидова чох бөјүк уғурлар әлдә едирләр.

Көрдүјүнүз бу шәкилдә 4-чү синиф шакирдләри XX әсрин өввәлләриндә јашајыб-јаратмыш көркәмли Азәрбајҗан шаири Мирзә

бајҗанда өз мөвгеләрини горујуб сахлајыр. Ејни заманда, рус дилинин һәр јердә-бағчадан, мәктәбдән тутмуш, али тәһсилә гәдәр үстүнлүк тәшкил етдији Дағыстан азәрбајҗанлылары арасында ана дили бир гәдәр ачыначаглы вәзијәтдәдир. Чохмилләтли Дағыстанда бу да тәбии бир һадисәдир. Она көрә

Әләкбәр Сабирин шеирләрини охујурлар. Мусиги мүәллими Чәмилә Ибраһимова ушагларә ана дилиндә маһнылар өјрәдир. Онларын сәји вә күчү нәтичәсиндә ушаглар мүасир әдәби дили һәвәслә өјрәнирләр.

**Г. Әмәров.
Рус дилиндән чевирәни:
А.Ағакишијева.**

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.Һ. МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г. БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
Һ.Һ. КӘРИМОВ
М.М. СЕЈДИВ
Н.А. ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӘМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
Н.Р. МИРӘМИДОВА

Еһм оператору
А.Ј. АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И. РӘНИМОВА

**РЕДАКСИЈАНЫН
ВӘ НӘШРИЈАТЫН
ҮНВАНЫ:**

368600, Дағыстан
Республикасы,
Дәрбәнд шәһәри,
Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш
редактор 89894856030,
үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә
чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шәһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын
кејфијјәти барәдә
мәтбәәјә мүраҗиәт едә
биләрсиниз.

Рабитә, информасија
технолокијалары вә күтләви
коммуникасијалар саһәсиндә
нәзарәт үзрә Федерал
хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија
васитәләринин гејдијјәти
һагында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, инфор-
масија технолокијалары вә
Күтләви коммуникасијалар
саһәсиндә нәзарәт үзрә
Федерал хидмәт идәрәси.
П/И № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кәдән факт-
лар үчүн мүәллифләр мә-
сулијјәт дашыјырлар. Мүәл-
лифләрин мөвгеји илә редак-
сијанын мөвгеји уғун кәлмәјә
биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды:
16.12.2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №

Утерянный аттестат А № 7312481 о среднем общем образовании, выданный МБОУ «Дюзярская СОШ» в 2002 году на имя Рамазановой Найды Низамутдиновны, считать недействительным.